

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 270/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **LAMA SK s. r. o.**, Tomášikova 30, Bratislava, IČO 36 651 311, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 43PEXre/5/2019-364 z 3. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru uznesením všeobecného súdu v konaní o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora (ďalej len „register“), ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho sťažovateľka žiada finančné zadostučinenie 10 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka bola podľa zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o registri partnerov“) zapísaná v registri od 12. júla 2018 do dobrovoľnému výmazu 2. júna 2020.

Sťažovateľka bola opätovne zapísaná do registra 22. decembra 2020 a ako jej konečný užívateľ výhod bol zapísaný jej jediný spoločník.

3. Na podnet okresný súd 31. júla 2019 začal konanie o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o tomto konečnom užívateľovi výhod. Okresný súd zistil, že dispozičné oprávnenia k bankovému účtu sťažovateľky mali po dlhú dobu okrem konateľa sťažovateľky aj [REDAKOVANÉ] (ďalej len „tretia osoba“) a jeho družka, pričom sťažovateľka s touto treťou osobou mala uzavretú nájomnú zmluvu za mesačné nájomné 1 000 eur. Okrem toho bola sťažovateľka prepojená na obchodnú spoločnosť brata tretej osoby tým, že rovnaká osoba obom spoločnostiam registrovala internetovú doménu, ďalej tým, že sťažovateľka a táto obchodná spoločnosť užívali rovnakú nehnuteľnosť, a napokon tým, že podnikali v rovnakej oblasti. Sťažovateľka bola prepojená aj na ďalšiu obchodnú spoločnosť tým, že v tejto spoločnosti boli konateľmi tretia osoba, jediný spoločník sťažovateľky a spoločník advokátskej kancelárie jediného spoločníka sťažovateľky. Viaceré osoby pôsobiace v advokátskej kancelárii jediného spoločníka sťažovateľky pôsobili v obchodných spoločnostiach poskytujúcich súkromné bezpečnostné služby. Družka tretej osoby je u sťažovateľky zamestnaná ako finančná manažérka a tiež nadobudla účasť v spoločnosti ovládanej sťažovateľkou. Jediný spoločník sťažovateľky si od roku 2015 nevyplácal zisk, ktorý ku koncu roka 2020 predstavoval viac ako dva milióny eur a až po začatí konania na okresnom súde si dal vyplatiť zisk približne 270 000 eur, pričom v predchádzajúcom období poberal náhradu za výkon funkcie konateľa najprv 1 200 eur a neskôr 2 400 eur mesačne. V inom trestnom konaní bol vypočutý svedok, ktorý sa vyjadril o sťažovateľke ako o spoločnosti, ktorá patrí tretej osobe.

4. Podľa okresného súdu tieto skutočnosti vo vzájomných súvislostiach vedú k dôvodným pochybnostiam o pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísanom v registri, teda že osobou stojacou v pozadí sťažovateľky je tretia osoba – [REDAKOVANÉ]. Okresný súd vychádzal z toho, že pochybnosť o pravdivosti a úplnosti údajov zapísaných o konečnom užívateľovi výhod musí byť dôvodná a rozumná, a ak aj napriek vykonanému dokazovaniu ostanú o správnosti a úplnosti zapísaných údajov pochybnosti, treba ich vyhodnotiť v neprospech partnera verejného sektora. Podľa okresného súdu konateľ a jediný spoločník sťažovateľky dostatočne presvedčivo nevyvrátil pochybnosti o tom, že nielen on sám fakticky ovláda sťažovateľku a neexistuje žiadna ďalšia osoba, ktorá sa podieľa na jej riadení a hospodárskom prospechu. Preto podľa § 12 ods. 7 zákona o registri partnerov rozhodol o výmaze sťažovateľky z registra, keďže sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno týkajúce sa správnosti a úplnosti zapísaných údajov a hodnoverne nevysvetlila zistené pochybnosti.

5. O výmaze z registra okresný súd rozhodol napriek tomu, že v priebehu konania došlo k dobrovoľnému výmazu sťažovateľky z registra a následne k jej druhému zápisu. Pritom vychádzal z § 12 ods. 8 zákona o registri partnerov, podľa ktorého ak v priebehu konania dôjde k výmazu partnera verejného sektora, registrujúci orgán toto konanie dokončí.

III.

6. Sťažovateľka namieta, že okresný súd vychádzal výlučne z tvrdení oznamovateľa a z medializovaných informácií, ktoré neoveroval. Namieta, že okresný súd nevyhodnotil

jej argumentáciu. Sťažovateľka okresnému súdu vytýka, že zohľadnil skutočnosti z anonymizovaného uznesenia generálnej prokuratúry, ktoré sa netýka jeho veci. Poukazuje na niektoré skutkové tvrdenia, ktoré prezentovala v konaní na okresnom súde a ktoré neboli vyhodnotené v jej prospech.

7. Uznesenie považuje za arbitrárne, keďže v ňom absentujú logické úvahy a objasnenie, prečo jej argumentáciu považoval za mylnú. Tiež namieta, že okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď preveroval skutkové okolnosti z pred jej zápisu do registra, hoci rozhodujúci mal byť právny a skutkový stav v čase vydania uznesenia o začatí konania. Sťažovateľka za významné považuje to, že súd konal súčasne aj vo veci jej opätovného zápisu do registra.

IV.

8. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07). Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

9. Sťažovateľka v dôsledku nedostatku akýchkoľvek opravných prostriedkov v systéme všeobecného súdnictva spochybňuje skutkovú a právnu stránku namietaného uznesenia v očakávaní jeho prieskumu v rovine správnosti podľa zákona o registri partnerov. Takýto prístup je však nesprávny a namietaným uznesením sa v konaní o ústavnej sťažnosti možno zaoberať len v rovine základných práv sťažovateľky, teda v rovine toho, či namietané uznesenie nevychádza z takeého výkladu zákona, ktorý by bol svojvoľný alebo extrémne nelogický tak, že by popieral účel a zákon.

10. V súvislosti s namietaným uznesením sa preto treba zaoberať tým, či nie je založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na skutočnosti, z ktorých v ich vzájomnom súvisе vyvodil záver spochybňujúci pravdivosť a úplnosť zápisu konečného užívateľa výhod. Prihliadol na viacero nepriamych skutočností, z ktorých vyplynula logická úvaha o tom, že na hospodárskom výsledku sťažovateľky sa zúčastňuje aj tretia osoba. Aktívne dlhodobo využívané dispozičné oprávnenia tretej osoby k bankovému účtu sťažovateľky, zmluvné podmienky nájomného vzťahu sťažovateľky a tretej osoby, dôsledne opísané personálne prepojenie sťažovateľky a jej jediného spoločníka s obchodnými spoločnosťami

tretej osoby aj po vysvetleniach a interpretáciách sťažovateľky vzbudzujú pochybnosť o tom, že jej jediný spoločník nebol jediným konečným užívateľom. K týmto skutočnostiam pristúpila aj analýza výhod, ktoré od sťažovateľky dostal jej jediný spoločník a ktoré sú v zjavnom nepomere s celkovým ziskom sťažovateľky. Nepriama výpoveď svedka, ktorý sa o sťažovateľke vyjadril ako o obchodnej spoločnosti tretej osoby, bola len jedným z prvkov, ktorý osvedčil pochybnosti o nesprávnosti zápisu v registri.

11. Záver okresného súdu, že vo vzťahu k zisteným skutočnostiam neobstoja vysvetľujúce tvrdenia sťažovateľky o tom, ako jej jediný spoločník a konateľ mal riadiť jej činnosť, a o tom, ako náhodne došlo k viacerým prepojeniam sťažovateľky a tretej osoby, napĺňa hypotézu právnej normy, podľa ktorej sťažovateľka ako partner verejného sektoru nepreukázala, že údaje o konečnom užívateľovi výhod sú pravdivé a úplné. Konštatovanie okresného súdu o tom, že sťažovateľka si túto povinnosť procesného charakteru nesplnila, nemožno považovať za záver, ktorý by bol výsledkom zjavného, či už skutkového alebo právneho omylu. Okresný súd sa vysporiadal aj s námietkou o neprípustnosti posudzovania skutkových okolností z času pred vydaním uznesenia o začatí konania. Záver o tom, že okamih začatia konania je momentom, ku ktorému súd posudzuje súlad zapísaných údajov so skutočným stavom, nevylučuje, že v dokazovaní možno prihliadať na okolnosti pred začatím konania. Takýto výklad je logický a v súlade so samotným účelom konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov zapísaných v registri. Pritom je nutné zohľadniť aj charakter, zmysel a účel zákona o registri partnerov, ktorým je odkrytie a publicita beneficentov z transakcií s verejným sektorom, ktorému je primerane prispôsobený princíp, v ktorom nie orgán verejnej moci, ale potencionálny partner verejného sektora preukazuje transparentnosť svojej vlastníckej štruktúry, ktorá nemá vzbudzovať pochybnosti o tom, kto v konečnom dôsledku profituje z obchodov s verejným sektorom.

12. K odôvodneniu uznesenia okresného súdu treba uviesť, okresný súd reagoval na všetky námietky sťažovateľky tak, že sa s nimi zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v odôvodnení napadnutého uznesenia sťažovateľka dostala primeranú odpoveď na všetky podstatné okolnosti veci. Napadnuté uznesenie nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne a predovšetkým v ňom nemožno identifikovať žiadnu okolnosť, ktorú by bolo možné charakterizovať ako zjavnú či už skutkovú alebo právnu chybu. Preto nemožno dospieť k záveru, že uznesením okresného súdu došlo k porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Rovnako nemožno dospieť k tomu, že by namietané uznesenie predstavovalo porušenie čl. 13 dohovoru. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom (rozhodnutie ESĽP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa podarí preukázať pravdepodobnosť porušenia iných práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESĽP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako rozhodnutia ústavného súdu III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 32/2018). Súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje, s ohľadom na to, že nebolo zistené porušenie iných práv podľa dohovoru, vylučuje možnosť porušenia tohto sťažovateľom uvedeného práva.

14. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu